

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-613-3-10>

US-MEXICO TRADE WAR: OPPORTUNITIES FOR UKRAINE

ТОРГОВЕЛЬНА ВІЙНА США З МЕКСИКОЮ: МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ УКРАЇНИ

Tsyplitska O. O.

*Doctor of Economic Sciences,
Associate Professor,
Senior Researcher at the Trade and
Industrial Policy Department
Institute for Economics and Forecasting
of the National Academy
of Sciences of Ukraine
Kyiv, Ukraine*

Ципліцька О. О.

*доктор економічних наук, доцент,
старший науковий співробітник
відділу торговельної
та промислової політики
Державна установа «Інститут
економіки та прогнозування
Національної академії наук України»
м. Київ, Україна*

Мексика стала одним з об'єктів агресивної тарифної політики США. Ринок США важливий для Мексики, оскільки він поглинає 81,1% мексиканського експорту із щорічним темпом зростання обсягів експорту у понад 12%. Сполучені Штати також займають вагому частку (40,3%) в мексиканському імпорті [1]. Ключовими товарами в експорті виступають транспортні засоби зі часткою в товарному експорті у 27,4%; електричні машини та обладнання (19,2% відповідно); ядерні реактори, котли, машини та обладнання (18,7%); прилади та апарати оптичні, фотографічні (5,4%) та меблі (2,4%).

Динаміка середньозважених тарифів на товари у Мексиці та США за 1989 – 2022 рр. [2], свідчить, що активна тарифна політика США є небезпідставною, ураховуючи, що ввізні мита для США в Мексиці вище.

Більшість товарів, якими торгує Мексика із США, підпадає під Угоду між США, Мексикою та Канадою (USMCA) 2020 року [3], і обкладаються нульовими тарифами. Водночас у відносинах між країнами накопичилися проблеми, які можуть суттєво вплинути на плановий перегляд Угоди у липні 2026 року.

Щодо товарів, які не покриваються USMCA і підпадають під тарифне регулювання США, введене у 2025 р., Мексика вела перемовини та намагалася усунути негативні явища, щодо яких США висували претензії, наприклад вимога припинення наркотрафіку, нелегальної міграції, виконання зобов'язань щодо постачання водних ресурсів з річок (угода 1944 р.), кращий контроль за якістю та епідеміологічним станом сільськогосподарської продукції. Велика залежність мексиканської економіки від США стримує реалізацію

періодичних погроз Мексики ввести зворотні заходи. А модельні оцінки впливу введення тарифів щодо Мексики виявили, що за будь-якого сценарію (із введенням або не введенням зворотних тарифів у розмірі 25%) становище Мексики погіршується у будь-якому випадку як щодо втрати робочих місць, так і щодо скорочення ВВП та експорту [4].

Для підвищення своєї конкурентоспроможності і стійкості економіки Мексика активно впроваджує комплексні заходи промислової політики для зменшення чутливості економіки до подібних зовнішніх шоків та для пожвавлення економіки. Головним інструментом для подолання негативних наслідків тарифів є стратегія «План Мексики», яка спрямована на розвиток внутрішньої переробки за рахунок створення сприятливих умов для інвестицій, і передбачає реалізацію великих інфраструктурних проєктів; ніашоринг через створення індустріальних хабів «Полюси добробуту» з пільговим податковим режимом; перезапуск програми «Зроблено в Мексиці», яка націлена на імпортозаміщення; підвищення доступу до вищої освіти та її узгодження з планами індустріального розвитку, посилення науково-інноваційного та технологічного розвитку; поглиблення інтеграції на континенті, в першу чергу, з Канадою; зміцнення продовольчого суверенітету.

Мексика є досить віддаленою географічно від України, що ускладнює логістику в умовах обмеженої функціональності портів та відсутності авіасполучення. Обсяги торгівлі між Україною та Мексикою є малими: частка Мексики в українському імпорті у 2024 р. склала 0,35% або 249,5 млн дол. США, а в експорті – 0,12% або 49,0 млн дол. США. Водночас, частка України в мексиканському імпорті склала 0,01%, а в експорті – 0,04%.

В українському експорті в Мексику наявна і сировинна, і високотехнологічна продукція. Так, Україна експортує до Мексики титанові руди (61,4%); фармацевтичну продукцію (12,5% відповідно); білкові речовини (казеїн та продукти з нього) (9,6%); каолін та інші глини (6,8%); реактори ядерні, котли, машини, обладнання і механічні пристрої (2,5%).

Ураховуючи, що ринок Мексики є великим та продовжує зростати, а загальний обсяг імпорту сягає понад 625 млрд дол. США, Україна може розширити експорт та потенційно зайняти ніші в окремих видах продукції. Перспективним може бути експорт до Мексики неметалевої продукції за кодами УКТЗЕД 392350 (пробки, кришки, ковпачки та інші пристосування для герметизації, закупорювання) та 392520 (двері, вікна та їх рами, наличники і пороги), яких Мексика ввозить на суму у понад 520 млн. дол. США. Україна має значні виробничі потужності як для першого, так і для другого виду виробництва.

У 2022-2023 рр. Мексика найбільше імпортувала титанових руд з України, які використовуються в виробництві діоксиду титану для

лакофарбової галузі, а також у медичній та автомобільній галузях. Розвиток поглибленої переробки в Україні дозволить замінити експорт сировини на експорт товарів з високою доданою вартістю [5].

Україна поки що має скромні обсяги експортних поставок до Мексики за товарною групою 90 Прилади та апарати оптичні, з якої найбільш перспективним виглядають товари з кодом 903180 (інші прилади, пристрої, машини для вимірювання або контролю за геометричними параметрами), яких Мексика імпортує на суму понад 1,5 млрд дол. США.

Експорт фармацевтичної продукції до Мексики з України у 2024 р. склав 6,1 млн дол. США, при цьому попит на внутрішньому ринку Мексики становив понад 4,8 млрд дол. США і постійно зростає. Цей ринок є перспективним для українських фармовиробників, незважаючи на потенційний конкурентний тиск з боку американських, європейських та інших виробників.

Перспективним для України виглядає відновлення експорту тютюнових виробів до Мексики, обсяг якого під час війни суттєво скоротився через логістичні проблеми – з 5030 до 53 тис. дол. США протягом 2022-2024 рр. Запобіжником є і високі імпортні тарифи у Мексиці на сирий тютюн та вироби з нього (32,5-67%). Подолання воєнних ризиків, оптимізація логістичних шляхів, збільшення площі посівів тютюну, інвестиції в галузь є необхідними умовами для нарощування експорту цієї продукції.

Слід зазначити, що в останні роки Мексика намагається захистити внутрішні ринки та активно просуває стратегію імпортозаміщення, результатом чого стало введення 22 квітня 2024 року імпортних тарифів на широкий спектр товарів в розмірі від 5% до 50%, а також зміни критеріїв застосування «Regla Octava» (Правило 8), які раніше дозволяли звільняти від сплати мита тимчасовий імпорт «чутливих» товарів, зокрема, *сталі, алюмінію, текстилю, цукру, тютюну*, але наразі такого права немає.

Загальною умовою для нарощування експорту до Мексики та заміщення інших виробників є реструктуризація переробної промисловості та розвиток високотехнологічних секторів. Важливим аспектом є налагодження логістичних шляхів та відновлення безпечних морських та авіаперевезень. Крім того, ринок Мексики через географічну віддаленість є менш цікавим для українських виробників порівняно з ринками Європи, США, Близького Сходу, Північної Африки. Для розширення поставок для Мексики мають бути застосовані також і заходи стимулювання торгівлі – заходи економічної дипломатії щодо розширення експорту та звільнення чи зниження імпортних мит.

Мексика є другим найважливішим торговим партнером України серед країн Латинської Америки та Карибського басейну: до 2022 р.

Мексика посідала друге місце в Західній півкулі після США за обсягами експорту з України. Найперспективнішими напрямками двосторонньої співпраці є енергетика, аерокосмічна промисловість та сільське господарство. Україна має високі технології, які можуть бути впроваджені в інфраструктурні проекти Мексики, особливо в гідроелектросекторі. Згідно з Планом розширення Національної енергетичної системи на 2025-2030 рр. Мексика планує відновити 16 гідроенергетичних проєктів та побудувати 10 нових електростанцій [6]. У цьому сенсі перспективною є співпраця з українськими компаніями АТ «Українські енергетичні машини» (колишній «Турбоатом») та АТ Завод «Електроважмаш», які брали участь у будівництві ГЕС «Агуамільпа» та «Ель Кахон».

Література:

1. WTO Tariff & Trade Data. Mexico. 2025. URL: <https://ttd.wto.org/en/profiles/mexico>
2. The World Bank. 2025. URL: <https://data.worldbank.org/indicator/TM.TAX.MANF.WM.FN.ZS?amp%3Blocations=US-BR&%3Bstart=1988&%3Bview=chart&end=2022&locations=MX-US&start=1989&view=chart>
3. Agreement between the United States of America, the United Mexican States, and Canada 7/1/20 Text. Office of the United States Trade Representatives. 2020. URL: <https://ustr.gov/trade-agreements/free-trade-agreements/united-states-mexico-canada-agreement/agreement-between> (дата звернення 08.09.2025)
4. Meltzer J. P. Trump's 25% tariffs on Canada and Mexico will be a blow to all 3 economies. *Brookings*. February 3, 2025. URL: <https://www.brookings.edu/articles/trumps-25-tariffs-on-canada-and-mexico-will-be-a-blow-to-all-3-economies/> (дата звернення 18.09.2025)
5. Venger V.V., Bykonja O.S., Hakhovych N.G., Kushnirenko O.M., Tsyplitska O.O. Development of titanium production in Ukraine: evolving prospects based on national R&D. *Science and Innovation*. 2024. No. 20(3). P. 40-52. URL: <https://doi.org/10.15407/scine20.03.040>
6. Mexico Plans to Deploy 4.67 GW of Large-Scale PV by 2030. *SMM*. February 21, 2025. URL: <https://www.metal.com/en/newscontent/103190710> (дата звернення 17.09.2025)